

KUTSE ANDMISE KORD viipekeeletõlgi kutsele

1 ÜLDOSA

1.1 Kutse andmise kord (edaspidi kord) reguleerib järgmiste kutsete andmise korraldamist:

- 1) Osaoskustega viipekeeletõlk
- 2) Viipekeeletõlk III
- 3) Viipekeeletõlk IV
- 4) Viipekeeletõlk V

1.2 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.

1.3 Eesti Viipekeele Tõlkide Ühing (EVKTÜ) on punktis 1.1 loetletud kutsete kutset andev organ ehk kutse andja (edaspidi KA).

1.4 KA moodustab kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni, kuhu kuuluvad viipekeeletõlgi kutse andmisest huvitatud osapooled: tööandjad, töötajad, kutse- ja erialaliitude esindajad, spetsialistid, koolitajad, vajadusel klientide esindajad, samuti teised huvitatud osapooled.

1.5 Kutsekomisjon nimetab hindamiskomisjonid, kes hindavad kutset taotleva isiku (edaspidi taotleja) kompetentsuse vastavust kutsestandardi nõuetele.

1.6 Komisjoni volitused kehtivad KA kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni.

1.7 Komisjon lähtub oma töös kutseesadusest ja korrast.

1.8 Kutse esmakordne taotlemine ja taastõendamine võivad eeltingimuste ja vormide poolest erineda.

1.9 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on taotlejale tasuline, tasu suuruse kinnitab Teeninduse Kutsenõukogu (edaspidi kutsenõukogu) KA ettepaneku alusel.

1.10 Komisjoni liikmete töö tasustatakse KA kehtestatud korra alusel.

1.11 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätetele vastavalt, arvestades korrast tulenevaid erisusi.

1.12 Korra ja selle muudatused kinnitab kutsenõukogu ning need jõustatakse kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel.

2 KUTSE ANDJA ÜLESANDED

Kutse andja:

- 1) töötab koostöös kutsekomisjoni välja kutse andmise korra eelnõu ja esitab selle kutsenõukogule kinnitamiseks,
- 2) korraldab kompetentsuse hindamise juhendite ja -materjalide ning teiste kutse andmiseks vajalike dokumentide väljatöötamise,
- 3) esitab kutsenõukogule kinnitamiseks kutse andmise ja kutse taastõendamisega seotud tasu suuruse, kooskõlastades selle eelnevalt kutsekomisjoniga,
- 4) kuulutab välja kutse andmise,
- 5) tagab kutse andmisega seotud teabe avalikustamise,
- 6) määrab isiku, kes võtab vastu kutse taotleja avalduse ja dokumendid ning kontrollib nende vastavust kehtestatud korrale,

- 7) väljastab kutsetunnistuse,
- 8) tagab kutse andmise käigus saadud avaldamisele mittekuuluva teabe kaitstuse,
- 9) vastutab kutse andmise korraldamise protseduuride täitmise eest,
- 10) esitab kutseenõukogule vähemalt kord aastas kutse andmise korraldamise aruande ning kutse andmisega seotud rahaliste vahendite kasutamise aruande,
- 11) edastab Kutsekojale kutseregistrisse kandmiseks kuuluvad andmed.

3 KUTSEKOMISJONI KOOSSEIS JA ÜLESANDED

3.1 Kutsekomisjoni koosseisu kuuluvad järgmiste institutsioonide esindajad:

- 1) Eesti Kurtide Liit
- 2) Eesti Kuulmispuuetega Laste Vanemate Liit
- 3) Eesti Viipekeeletõlkide Ühing
- 4) Tõlketeenuse osutajad
- 5) Kutsequalifikatsiooni Sihtasutus (vaatleja liige)

3.2 Kutsekomisjon valib oma liikmete seast esimehe ja aseesimehe.

3.3 Kutsekomisjon:

- 1) töötab välja kutse andmise korra eelnõu koostöös kutse andjaga,
- 2) töötab välja kutsekomisjoni töökorra,
- 3) nimetab hindamiskomisjonid ja töötab välja hindamiskomisjoni töökorra,
- 4) arvestab ja esitab KA-le kooskõlastamiseks kutse andmise ja kutse taastõendamise tasu suuruse,
- 5) kinnitab hindamisjuhendid ja -materjalid ning teised kutse andmiseks vajalikud dokumendid,
- 6) otsustab kutse kompetentsuse hindamise vormi(d),
- 7) korraldab taotleja dokumentide läbivaatamise,
- 8) otsustab taotlejale kutse andmise või andmata jätmise,
- 9) lahendab hindamiskomisjoni tegevuse kohta esitatud kaebusi.

3.4 Kutsekomisjoni liige ei tohi osaleda taotlejale kutse andmise otsustamisel, kui ta on:

- 1) osalenud hindamiskomisjoni töös või
- 2) vahetult seotud taotlejale kutse andmiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega või
- 3) taotleja tööandja või muul viisil isiklikult huvitatud kutse andmisest või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses.

4 HINDAMISKOMISJONI MOODUSTAMINE JA ÜLESANDED

4.1 Hindamiskomisjonid moodustatakse kutsekomisjoni otsusega taotleja kompetentsuse hindamiseks.

4.2 Hindamiskomisjon:

- 1) hindab taotleja kompetentsust,
- 2) koostab hindamise tulemuste protokollid, mille allkirjastavad hindamisel osalenud hindamiskomisjoni liikmed ning esitab selle kutsekomisjonile.

4.3 Hindamiskomisjoni esimehe määrab kutsekomisjon.

4.4 Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest.

4.5 Hindamiskomisjonide liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kutsealane kompetentsus,
- 2) kutsesüsteemialane kompetentsus,
- 3) hindamisalane kompetentsus,

4.6 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

4.7 Hindamiskomisjoni liikmetest ei tohi üle ühe kolmandiku olla vahetult seotud antud hindamiseks ettevalmistava koolituse või väljaõppe korraldamisega ja üle ühe kolmandiku olla taotleja tööandjaga samast asutusest.

5 KUTSE TAOTLEMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

5.1 Eeltingimused:

Viipekeeletõlk III kutse taotlemise eelduseks on:

- 1) viipekeele valdamine B2 (vt lisa C) tasemel,
- 2) erialane töökogemus mentori juhendamisel vähemalt üks aasta.

Viipekeeletõlk IV kutse taotlemise eelduseks on:

- 1) viipekeele valdamine C1 tasemel,
- 2) erialane töökogemus viipekeeletõlgina vähemalt kolm aastat,
- 3) erialase täiendkoolituse läbimine.

Viipekeeletõlk V kutse taotlemise eelduseks on:

- 1) Kõrghariduse omamine,
- 2) viipekeele valdamine C2 tasemel,
- 3) 5-aastane erialane töökogemus,
- 4) erialase täiendkoolituse läbimine.

5.2 Kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid:

- 1) ankeet-CV etteantud vormil koos nõutud lisadega,
- 2) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta,
- 3) isikut tõendava dokumendi koopia (pass, ID kaart, juhiluba),
- 4) eriarsti tõend kuulmise, nägemise ja kõne kohta (nõutav viipekeeletõlgil, kelle üheks töökeeleks on verbaalne keel),
- 5) 2 soovituskirja - 1 kurdilt ja 1 kõrgema astme viipekeeletõlgilt (viipekeeletõlk III ja IV).

6 KUTSE TAASTÕENDAMISE TINGIMUSED JA KORD

Viipekeeletõlk III, IV, V kutse taastõendamine toimub dokumentide ja reaalse tõlkesituatsiooni analüüsi alusel. Tõlkesituatsiooni analüüsi teostavad:

- (a) tõlk ise,
- (b) eriala spetsialist – vaatleja
- (c) kurt klient kutsekomisjoni poolt kinnitatud analüüsivormi alusel.

Esitatavad dokumendid/materjalid:

- 1) ankeet-CV etteantud vormil koos nõutud lisadega,
- 2) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta,
- 3) isikut tõendava dokumendi koopia (pass, ID kaart, juhiluba),
- 4) eriarsti tõend kuulmise, nägemise ja kõne kohta (nõutav viipekeeletõlgil, kelle üheks töökeeleks on verbaalne keel),
- 5) erialasel tööl töötamise aega ja järjepidevust tõendavad dokumendid viimane aasta jooksul,
- 6) audiovisuaalne materjal või vaatleja kirjalik analüüs reaalsest tõlkesituatsioonist.

7 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE JA DOKUMENTIDE MENETLEMINE

7.1 Kutse andja kuulutab kutse andmise välja vähemalt 1 kord aastas.

7.2 Kutse andja avalikustab oma veebilehel <http://www.evky.ee/>

- 1) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtajad ning esitamise viisi,
- 2) hindamiste toimumise ajad,
- 3) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks,
- 4) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutava.

7.3 Kutsekomisjon töötab välja dokumentide menetlemise korra ja esitab KA-le kinnitamiseks.

7.4 Dokumentide menetlemise korras sätestatakse:

- 1) avalduste ja dokumentide registreerimine,
 - 2) dokumentide olemasolu ja nõuetele vastavuse kontroll,
- dokumentide menetlemisega seotud tähtajad, sh dokumentide esitamisel ilmnunud puuduste kõrvaldamise tähtaeg ning taotleja teavitamine.

8 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

Eesti viipekeeletõlgi kutse kompetentsuse hindamine toimub dokumentide alusel tõendamisega ja/või kutseksamiga.

Viipekeeletõlk III kutseksam

- a) viipekeelse vestluse (B2 keeleoskustase) suuline järeltõlge videosalvestuselt;
- b) etteantud kirjaliku teksti tõlkimine viipekeelde (B2 keeleoskustase);
- c) viipekeelse teksti (B2 keeleoskustase) kirjalik tõlge;
- d) testi sooritamine;
- e) tõlkesituatsioonide analüüs;
- f) vaba vestlus.

Viipekeeletõlk IV

- a) viipekeelse ja verbaalse teksti (C1 keeleoskustase) sünkroontõlge video- ja helisalvestuselt;
- b) kirjaliku teksti tõlkimine viipekeelde (C1 keeleoskustase);
- c) viipekeelse teksti (C1 keeleoskustase) kirjalik tõlge;
- d) tõlkesituatsioonide analüüs;
- e) vaba vestlus;
- f) essee etteantud teemal.

Viipekeeletõlk V

- a) viipekeelse ja verbaalse teksti (C2 keeleoskustase) sünkroontõlge video- ja helisalvestuselt;
- b) kirjaliku teksti suuline sünkroontõlge (C2 keeleoskustase);
- c) tõlkesituatsioonide analüüs;
- d) vaba vestlus;
- e) essee etteantud teemal.

9 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

9.3 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.

9.4 KA teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.

- 9.5 Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi ja -tulemuse kohta kutsekomisjonile.
- 9.6 Taotlejal on õigus esitada vaie kutsekomisjoni otsuse kohta kutsenõukogule haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
- 9.7 KA esitab kutsekomisjoni otsuse kutse andmise ja registrisse kandmise kohta 7 tööpäeva jooksul Kutsekojale, kes korraldab andmete kandmise kutsetunnistuse plankidele ja väljastab trükitud kutsetunnistused KA-le.
- 9.8 KA väljastab kutsetunnistuse 30 tööpäeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.
- 9.9 Viipekeeletõlgi kutsetunnistus kehtib 4 aastat alates kutsekomisjoni otsuse tegemise kuupäevast.
- 9.9.1 Tähtajatuid kutsetunnistusi saab väljastada erandkorras vastavalt kutsekomisjoni otsusele. Tähtajatut kutsetunnistust on võimalik taotleda tõlgil, kes on töötanud viipekeeletõlgina vähemalt 20 aastat. Kutsekomisjonil on õigus tähtajatu kutsetunnistus tühistada, kui viipekeeletõlk on eksinud kutse-eeetika nõuete vastu.
- 9.10 Kutsekomisjonil on õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:
- 1) kutsetunnistus on saadud pettuse teel;
 - 2) kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
 - 3) kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele.
- 9.11 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistri ning KA teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (<http://www.ametlikudteadaanded.ee/>).
- 9.12 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamise otsust on võimalik vaidlustada haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras.
- 9.13 Vajadusel võib kutsetunnistuse omanik taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutseregistri volitatud töötlejalt.

10 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

Kutse andja dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse kutseasutuse välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning säilitab dokumente kutseasutuse kinnitatud arhiveerimiskorras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole tähtaegu sätestatud.